

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології
Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИСТЕЦТВО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ НА УРОКАХ
ЛІТЕРАТУРИ

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Освітня програма: Середня освіта (українська мова і література).

Спеціалізація: 014.01 Українська мова та література

Спеціальність: 014. Середня освіта.

Галузь знань: 01. Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
української літератури.
Протокол №1 від “26” серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Мистецтво інтепретації художнього твору на уроках літератури
Викладач (і)	Залевська Оксана Михайлівна
Контактний телефон	(0342)59-60-74
E-mail викладача	oksana.zalevska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Майстерність інтерпретації художнього твору на уроках літератури» вивчається студентами другого курсу навчання у четвертому семестрі і має на меті оволодіння студентами-філологами майстерністю аналізу текстів різних типів, розуміти глибинний смисл художнього тексту, вміння оцінювати літературний твір відповідно до його цілісної структури, визначати їхню приналежність до певних літературно-художніх систем та жанрову природу, своєрідність авторського ідеостилю. Опосередковано сприйняття літературного тексту включає в себе життєвий, читацький, естетичний та емоційний досвід, тому студенти першого, бакалаврського, рівня мають прискіпливо вивчати проблеми сприймання художніх текстів реципієнтами. Для майбутньої роботи вчителя - це надзвичайно важливо, тому студенти повинні отримати уявлення про структурний підхід у питаннях послідовності опрацювання тексту та взаємозв'язок сприйняття й аналізу художнього твору.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, практичні та ігрові методи, інтерактивні комп'ютерні технології, самостійна робота.

Методи контролю: фронтальне опитування, індивідуальне опитування.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни є засвоєння та систематизація здобувача вищої освіти засад літературознавства як філологічної науки, формування уявлень про специфіку художньої літератури як різновиду мистецтва слова, вироблення навичок аналізу літературно-художніх творів як цілісної структури в єдності змісту та форми.

Цілі вивчення дисципліни - уміння здійснювати аналіз літературно-художніх творів, виявляти особливості творів різних жанрів, а також інтерпретувати тексти на різних рівнях з урахуванням різних методологій та методичних підходів; розвиток художніх смаків та творчої уяви.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час вивчення ВК «Мистецтво інтерпретації художнього твору на уроках літератури» студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Середня освіта (українська мова і література)»:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, вироблення власної дослідницької стратегії й реалізації її у професійній діяльності.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності вчителя.

ЗК 4. Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність навчатися й оволодівати новими знаннями.

ЗК 14. Здатність використовувати мовно-літературні знання в освітній діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність формувати в учнів предметні компетентності.

ФК 8. Здатність до володіння основними мовознавчими і літературознавчими поняттями, здатність застосовувати їх у процесі аналізу та інтерпретації текстів різних стилів.

ФК 9. Здатність розглядати літературні тексти, явища і факти в контексті української та світової культури, виявляти специфіку літературних напрямів, течій шкіл; уміти аналізувати індивідуально авторський стиль окремих письменників.

Програмні результати навчання:

ПРН 3. Використовувати гуманістичний потенціал рідної й світової літератур для формування духовного світу молодшого покоління громадян України.

ПРН 4. Знати специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, художні твори української та зарубіжної класики й сучасності.

ПРН 5. Володіти навичками розрізняти літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками.

ПРН 9. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 12. Володіти методами літературознавчих та мовознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретації художнього тексту.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції			
семінарські заняття/практичні/лабораторні		30	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
4	014 Середня освіта	2	вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	Практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Мистецтво як форма свідомості та підсвідомості. Художній твір як явище мистецтва. Функції літературних творів. Художня література як мистецтво слова. Образний рівень художнього тексту.	2		6
Тема 2. Зміст і форма художнього твору. Роди, види, жанри художньої літератури.	2	2	6
Тема 3. Декодування художнього твору. Художня інтерпретація як чинник літературної творчості. Види інтерпретації. Варіативність сприйняття художнього твору.	2	2	6
Тема 4. Класифікація методів аналізу художнього тексту. Традиційні і новітні шляхи аналізу художнього твору («слідом за автором», пообразний, проблемно-тематичний, композиційний, мовностильовий.)	2	2	6
Тема 5. Діалогічний характер процесу художньої взаємодії автора та читача. Аспекти взаємодії читача з текстом (об'єктно-об'єктний, суб'єктно-об'єктний, суб'єктно-суб'єктний)		2	6
Тема 6. Основні методи і прийоми роботи з ліричними, епічними і драматичними творами. Специфіка роботи з ліричним твором. Підготувати презентацію поетичного тексту (на вибір)	2	2	6
Тема 7. Особливості аналізу епічного твору. Етапи вивчення епічних творів.		2	6

Тема 8. Особливості аналізу драматичного твору. Методи та прийоми театралізації та інсценізації, їх специфіка.		2	6
Тема 9. Література як засіб виховання національної самосвідомості, формування національної ідентичності.	2	2	6
Тема 10. Аудіальна та візуальна інтерпретація літературного твору. Створення міні-проектів, презентацій. Написання рефератів.		2	6
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання успішності студентів здійснюється за		
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
	90 – 100	A	відмінно
	80 – 89	B	добре
	70 – 79	C	
	60 – 69	D	задовільно
	50 – 59	E	
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
			для заліку
			зараховано
			не зараховано з можливістю повторного складання
			не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Максимальна сума балів, яка присвоюється за курс, становить 100 балів, з яких: практичні заняття – 50 балів (розраховується як середнє арифметичне усіх отриманих на практичних заняттях оцінок), підсумкова контрольна робота – 20 балів, самостійна робота – 10 балів, презентація проектів або написання рефератів – 20 балів.			
Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають оцінюванню.			
Мінімальна кількість балів для зарахування курсу – 50.			
Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, має право скласти залік за відомістю № 2, №3.			
Вимоги до письмових робіт	Підсумкова контрольна робота є складовою частиною семестрового рейтингу і має концептуально обґрунтовано висвітлити 50+1% обсягу матеріалу.		
Практичні заняття	Поточний контроль рівня знань студентів проводиться на кожному практичному занятті та включає перевірку навичок ідейно-естетичного аналізу художніх текстів та інтерпретації різножанрових творів (усно з використанням навчальної форми презентацій, міні проектів, рефератів). Поточне оцінювання усіх видів навчальної діяльності студента здійснюється в 5-бальній шкалі відповідно до загально-університетської системи оцінювання.		

	Максимальна кількість балів за практичні заняття становить 50 балів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки. Враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час аудиторних занять, при виконанні індивідуальних усних і письмових завдань, а також бали за підсумкову контрольну роботу.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю № 1, користується правом перескладання залік за відомістю №2. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#), та індивідуальним графіком, відповідно до [«Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання поточного і підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ

8. Рекомендована література

Література

1. Алексеєнко Н.М. Аналіз художнього тексту: практикум . За ред. Н.М.Гаєвської. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 124 с.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : Підручник. За наук. ред. О. Галича. К.: Либідь, 2006. 488 с.
3. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Ін-т укр. мови НАН України. К. : КММ, 2014. 124 с.
4. Гуляк А. Б. Деякі аспекти аналізу літературного твору. К.: Науковий світ, 2000. 131 с.
5. Зборовська Н. В. Психоаналіз і літературознавство : посібник. К., 2003. 390 с.
6. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль : Богдан, 2005. 416 с.
7. Лазаренко І. Провідні принципи літературно-психологічного аналізу художнього твору *Українська література в загальноосвітній школі*. 2013. № 10. С. 31-33.
8. Марко В. У поетичному полі інтертексту. *Слово і час* : Науково-теоретичний журнал. 2011. № 1. С. 109-110.
9. Марко В. П. Аналіз художнього твору : навч. посіб. К. : Академвидав, 2013. 280 с.
10. Приходько І. Ф. Теоретичні засади літературознавчого аналізу. Мистецтво мініатюрування: підтекст, асоціативна образність, мотив, оповідач, художня деталь . Слово-образ у контексті історико-літературного процесу. Харків, 2010. С. 108-116.
11. Ситченко А. Особливості аналізу драматичного твору в школі. *Українська мова і література в школі*. 2004, № 5. С. 24-26.
12. Ситченко А. До проблеми аналізу ліричного твору. *Дивослово*. 2001, № 9. С. 15-20.
13. Скорина Л. Аналіз художнього твору: навч. посіб. для студентів гуманітарних спеціальностей. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2013. 424 с.
14. Ткаченко А. О. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства). К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. 448 с.
15. Фостер Т.К. Читай як професор. Жвавий і захопливий посібник з читання між рядків. Київ: Темпора, 2021, 344 с.
16. Яценко, Т. Формування компетентного читача. *Українська мова і література в школі*. 2008, № 6. С. 25-28.
17. Яус Г.-Р. Досвід естетичного сприйняття і літературна герменевтика. К.: Основи, 2011. 624 с.

Інформаційні ресурси

URL: <http://www.franko.lviv.ua/ifranko/franko.html>

URL: <http://www.shevchcycl.kiev.ua/>

URL: <http://www.slovnyk.org/txt>

URL: <http://nspu.org.ua>

URL: <http://www.pysar.net/>

URL: <http://www.ji.lviv.ua/ji-library/lib-index.htm>

URL: <http://ukrlife.org/main/library.html>

Викладач _____ доцент Залевська О.М.